

Retsformandens talepapir

Fsva skyldspørgsmålet er 25 af Rigsrettens 26 dommere nået frem til, at Inger Støjberg er skyldig i *forsætlig* overtrædelse af ministeransvarlighedslovens § 5, stk. 1, ved at være ansvarlig for, at Udlændingestyrelsen *i perioden fra den 10. februar til den 18. marts 2016* iværksatte og fastholdt en ulovlig indkvarteringsadministration.

Det ulovlige bestod i, at der i et antal sager blev adskilt gifte eller samlevende par, hvor den ene part var 15-17 år, i strid med EMRK art. 8 og under tilsidesættelse af almindelige forvaltningsretlige grundsætninger om saglig forvaltning, proportionalitet og sagsoplysning.

Som nævnt er det perioden fra den 10. februar til den 18. marts 2016, der er dømt for, og ikke hele anklageskriftets periode frem til den 12. december 2016.

1 dommer har stemt for frifindelse.

For så vidt angår straffastsættelsen har 15 dommere stemt for en ubetinget fængselsstraf. Af disse har 10 stemt for 3 måneders fængsel, og 5 har stemt for 60 dages fængsel. Der er altså flertal for en ubetinget fængselsstraf.

Stemmerne blandt de 11 resterende dommere fordeler sig sådan, at 9 har stemt for 60 dages betinget fængsel, 1 har stemt for en bødestraf og 1 har stemt for strafbortfald.

Resultatet af stemmeafgivningen bliver, at straffen fastsættes til 60 dages ubetinget fængsel. Det følger af reglerne om stemmeafgivning i rpl. § 216.

Jeg vil nu omtale de vigtigste argumenter i flertallets begrundelse for at anse Inger Støjberg for skyldig, dvs. den begrundelse, som 25 dommere står bag.

Når jeg siger “de vigtigste argumenter” betyder det, at domsbegrundelsen også indeholder andre argumenter. Jeg nævner kun her de vigtigste. Resten kan læses i dommen.

Der er afgivet mange forklaringer under sagen, og forklaringerne kan ikke på alle punkter forenes. Flertallet har ved bevisvurderingen lagt stor vægt på de begivenhedsnære dokumenter i sagen.

Flertallet finder det *bevist, at Inger Støjberg efter koncerndirektionsmødet den 10. februar endte med at beslutte, at der skulle gælde en indkvarteringsordning uden mulighed for undtagelser.* Ordningen betød, at alle asylsøgende ægtefæller og

samlevende par, hvor den ene var en mindreårig på 15-17 år, skulle adskilles og indkvarteres separat på hvert sit asylcenter.

Flertallet finder det med andre ord bevist, at *den praksisændring, som Inger Støjberg besluttede sig for, at der skulle administreres efter, endte med at være den, der fremgår af pressemeddelelsen af 10. februar 2016, og ikke den, der er beskrevet i det notat af 2. februar, som Inger Støjberg godkendte den 9. februar 2016.*

Flertallet finder det i den forbindelse bevist, at *notatets ordning blev forladt i forbindelse med drøftelserne den 9. og 10. februar mellem Inger Støjberg og embedsmændene i ministeriet.*

Jeg vil nu fremhæve 6 af de argumenter, som flertallet har lagt vægt på som begrundelse for konklusionen om, at Inger Støjberg besluttede, at der skulle administreres efter pressemeddelelsen, og at pressemeddelelsen kommunikerede en ordning uden mulighed for undtagelser. – Der er tale om 6 argumenter, som den øvrige bevisførelse ikke har kunnet overtrumfe.

1. Ordlyden af pressemeddelelsen af 10. februar 2016, som er det eneste skriftlige, der blev sendt til Udlændingestyrelsen. Pressemeddelelsen kan kun forstås sådan, at alle par – også par med børn og par, som allerede var indkvarteret sammen – straks og uden mulighed for undtagelser skulle adskilles på hvert sit asylcenter.
2. Pressemeddelelsen blev fulgt op af, at Line Skytte Mørk Hansen under telefonsamtalerne om eftermiddagen den 10. februar instruerede Udlændingestyrelsen om at administrere efter pressemeddelelsen, og om at gå i gang med at adskille parrene med det samme. Her lægger flertallet således forklaringerne fra embedsmændene i Udlændingestyrelsen og ikke Line Skytte Mørk Hansens forklaring til grund.
3. Efter Line Skytte Mørk Hansens instruks i telefonsamtalerne gav Udlændingestyrelsen i en mail operatørerne besked om, hvad beslutningen fra Inger Støjberg betød. Operatørerne fik at vide, at Inger Støjbergs beslutning betød, at ingen mindreårige fremover måtte indkvarteres sammen med en ældre ægtefælle eller samlever, uanset fællesbørn, og at der også skulle ske adskillelse i aktuelle sager, hvor en mindreårig var indkvarteret sammen med en ældre ægtefælle eller samlever. Mailen til operatørerne blev også sendt til Line Skytte Mørk Hansen, og hun videresendte mailen til en bred kreds i ministeriet, bl.a. Uffe Toudal Pedersen. Ingen i ministeriet reagerede på mailen.
4. Under det interview, som Inger Støjberg gav til TV2 News i umiddelbar forlængelse af udsendelsen af pressemeddelelsen, udtalte hun gentagne gange, at alle par, hvor den ene

var mindreårig, ville blive adskilt, også hvis de havde børn, og uanset hvor stor aldersforskel der var. Dvs. udtalelser svarende til indholdet af pressemeddelelsen.

5. Da Inger Støjberg den 24. februar 2016 besvarede et folketingssspørgsmål fra Naser Khader, var det også pressemeddelelsens ordning, hun redegjorde for, og som hun altså her over for Folketinget oplyste, at hun havde bestemt, at der skulle administreres efter. I svaret redegøres der også for, hvad Udlændingestyrelsen faktisk har gjort – nemlig at ét par er adskilt, og at de resterende vil blive adskilt.

6. Det var først under samråd Z den 15. marts, at Inger Støjberg – efter betydeligt pres fra embedsmændene i ministeriet – oplyste, at der i helt særlige tilfælde ikke ville ske adskilt indkvartering, feks hvis et par var blevet gift i Danmark ved kongebrev.

Det er dernæst flertallets opfattelse, at den nye indkvarteringsordning uden mulighed for undtagelser, som Inger Støjberg besluttede straks at iværksætte, var ulovlig. Det var den fordi den gik ud på, at Udlændingestyrelsen ikke skulle foretage en konkret og individuel vurdering af de enkelte sager.

Den ulovlige sagsbehandling, som Udlændingestyrelsen iværksatte, var en følge af Inger Støjbergs beslutning om straks at indføre en ny indkvarteringsordning uden mulighed for undtagelser.

Ulovligheden varede, indtil Jesper Gori sendte en mail den 18. marts 2016 til Udlændingestyrelsen. Med denne mail fremgik det nu, at indkvartering skulle ske på en sådan måde, at det var i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser og dansk ret i øvrigt.

Det er baggrunden for, at der ikke er domfældt for tiden efter den 18. marts 2016.

Under den ulovlige sagsbehandling i tiden fra den 10. februar til den 18. marts 2016 blev 18 par adskilt.

Inger Støjbergs beslutning havde ikke bare den konsekvens, at der i disse 18 tilfælde skete en ulovlig sagsbehandling, men også, at der blev adskilt par, som slet ikke lovligt kunne være adskilt. Det er der i hvert fald 3 eksempler på.

Flertallet er nået frem til, at Inger Støjberg *forsætligt* har overtrådt ministeransvarlighedslovens § 5, stk. 1, ved at iværksætte og fastholde den ulovlige administration. Hun blev af sine embedsmænd advaret om, at en indkvarteringsordning uden mulighed for undtagelser ville være ulovlig. Ved at beslutte, at der skulle gælde en

ordning uden mulighed for undtagelser, og at ordningen skulle iværksættes straks, måtte Inger Støjberg indse, at hun "kortslyttede" proceduren med en konkret og individuel vurdering baseret på en tilstrækkelig sagsoplysning. Endvidere accepterede hun muligheden for, at der faktisk ville ske adskillelser i strid med de berørte pars ret til familieliv.

Det var hovedpunkterne i de 25 dommers begrundelse for afgørelsen af skyldspørgsmålet.

Den dommer, som har stemt for frifindelse, har lagt vægt på, at det var et sagligt og prisværdigt formål, som Inger Støjberg forfulgte ved at ændre praksis. Inger Støjberg har endvidere modtaget en meget mangelfuld rådgivning fra embedsmændene i ministeriet. Hun har derfor efter denne dommers opfattelse hverken handlet forsætligt eller groft uagtsomt.

For så vidt angår straffastsættelsen vil jeg starte med at redegøre for hovedpunkterne i begrundelsen fra de 15 dommere, som har stemt for en ubetinget fængselsstraf.

De 15 dommere lægger vægt på, at Inger Støjberghavde modtaget klare advarsler fra sine embedsmænd, og at hun var klar over, at den praksisændring, hun indførte, ville få betydning for par, hvor der ikke var indikationer på tvang. Beslutningerne om adskillelse, der var en følge af den ulovlige instruks, medførte i flere tilfælde belastningsreaktioner for de berørte par, som i forvejen hørte til en udsat gruppe af mennesker.

Et generelt ønske om at forhindre tvang i parforhold undskylder ikke, at Inger Støjberg som minister og forvaltningschef besluttede, at der skulle administreres i strid med lovens krav om respekt for den enkeltes ret til familieliv.

De 15 dommere er af den opfattelse, at det må være udgangspunktet, at der fastsættes en ubetinget fængselsstraf i tilfælde, hvor en minister har sat sig ud over lovgivningen på sit forvaltningsområde, når det sker med forsæt til at tilsidesætte væsentlige individuelle rettigheder og med skadevirkning for enkeltpersoner til følge.

De 15 dommere mener, at der ikke er grundlag for at fravige dette udgangspunkt om ubetinget straf i den foreliggende sag.

Som nævnt stemte 10 af de 15 dommere for 3 måneders ubetinget fængsel, og 5 dommere stemte for 60 dages ubetinget fængsel.

De 11 øvrige dommere har som begrundelse for en mildere straf navnlig lagt vægt på følgende:

1. For det første var formålet med ændringen af indkvarteringsordningen ikke lovstridigt.
2. For det andet angik lovovertrædelsen i første række sagsbehandlingsregler.
3. For det tredje var Inger Støjberg blevet rådgivet om, at det kun ville være nødvendigt at gøre undtagelse i helt særlige tilfælde.
4. For det fjerde blev instruksen lovliggjort den 18. marts, efter at den havde været gældende i mindre end 1 1/2 måned.
5. For det femte kunne de berørte par under adskillelsen fortsat besøge hinanden.

Som tidligere nævnt har 9 af de 11 dommere stemt for 60 dages betinget fængsel, 1 dommer har stemt for en bødestraf og 1 dommer har stemt for strafbortfald.

Resultatet bliver derfor – som jeg tidligere har redegjort for – 60 dages ubetinget fængsel.